

Dolenjski list

Glasilo Osvobodilne fronte okrajev Črnomelj, Kočevje, Novo mesto in Trebnje

Leto II. — Stev. 15

NOVO MESTO, 13. aprila 1951

Izhaja tedensko

Tretje zasedanje okrajne ljudske skupščine v Črnomlju

V petek 30. marca je v Črnomlju zasedala okrajna ljudska skupščina, tokrat že tretjič po svoji izvolitvi 56 okrajnih ljudskih odposlancev je pozdravil predsednik OLO v Črnomlju tov. Košir Franc, ki je v svojem govoru nakazal mnogo smernic za izboljšanje gospodarskih razmer v Beli krajini. Sekretar okrajnega komiteja KPS tov. Žunić Janez je v daljšem govoru pričkal politično sliko Bela krajine, ki je izvajala živahnino diskusijo tovaršev odposlancev. Pregled kmetijskih nalog, katere bo morala Bela krajina rešiti še v tem letu, je podal poverjenik za knjetištvo tov. Žan Škrinjar.

Okrajna ljudska skupščina pa je sprejela ta dan tudi vrsto pomembnih sklepov o setvenem planu in zlasti še o gojenju oljari v Beli krajini, o izboljšanju orne zemlje s peskanjem, o izboljšanju sadjarstva in ustanavljanju plemenskih postaj pri kmečkih zadružah, dalje o sejanju krmske koruze za silažo, o obveznem od-kupu kmet, pridelkov ter o delu cesarjev za izboljšanje cest v črnomeljskem okraju. Važne gospodarske in politične sklepe bodo odposlanci okrajne ljudske skupščine prenesti na zvore volivev v pristojnih krajevnih ljudskih odborih. Skupščina je izvajena v enodružni volji vseh odposlancev, da bodo belokranjski kmetovalci vložili vse sile za uresničitev sklepov, katerih namen je izboljšati gospodarski obraz Bela krajine. —c.

V Veliki Loki se zadruža dobro pripravlja na pomladanska dela

Zadružniki kmečke delovne zadruge v Veliki Loki pri Trebnjem se letos z vso vmeno pripravljajo, da bodo vsa pomladanska dela pravočasno gotova. V vinogradih so rezanje, koljenje in globoko kopanje že opravili in jih ta dela pri pomladanskem oranju ne bodo ovirala. Oves so že posejali, zdaj pa se pripravljajo na sadijev zgodnjega krompirja. Zgodnjega holandskega krompirja bodo posadili pet hektarov, poznega pa sedem hektarov.

Iz Italije bodo velikološki zadružniki dobili močan traktor, zanj pa bodo dali les (tramario), ki ga imajo že pripravljenega. Radi bi si nabavili čim več strojev. Pred dnevi so dobili nov žetveni stroj (snopoveznik) in izručač za krompir, izdelek domačih tovarn. Z uporabo strojev se bo vrednost delovnega dneva v zadruži, ki je lani znašala 152 dinarjev, še dvignila.

L. A.

Prostovoljno delo LIP na čast Fronte

Preteklo nedeljo je na pobudo upravnega odbora in sindikata organiziralo lesno-industrijsko podjetje v Novem mestu prostovoljno delo na čast 10. obletnice ustanovitve OF.

Nazaj izredno slabemu vremenu — do 11. ure je deževalo, v višjih legah pa celo snežilo — se je prostovoljnega dela udeležilo 405 delavcev in uslužbenec ter 41 voznikov. Najboljša udeležba je bila na obratu v Straži, kjer so delali skoraj vsi delavci in nameščenci.

Uspeh dela je bil zelo dober: posekali so 189 kubikov lesa, spravili iz gozda do kamionskih cest 58 kubikov lesa, prepeljali na skladišča 68 kubikov in zložili ter sortirali 56 kubikov lesa. Poleg tega so delaveci naložili na vagonje 104 kubikov hladovine in dry, pri ostalih delih pa so napravili še 231 ur.

Posemne skupine delavcev iz posameznih gozdnih manipulacij so tekmovali med seboj. Zmagale so sekaške skupine gozdne manipulacije Novo mesto, kjer so dosegli učinek 1.80 kubika na delavca. Zelo se je izkazala skupina Bosancev, a tudi Ličani niso zaostajali. Pri gozdni manipulaciji Poljane so dosegli učinek 1.40 kubika na delavca.

Delovni kolektiv LIP Novo mesto se je obvezal na pobudo upravnega odbora, da bo v počastitev 10. obletnice ustanovitve OF vsak član kolektiva napravil 16 ur prostovoljnega dela, pri gozdnih delavcih pa velja obveza, da bo vsak posekal 6 kubikov lesa. Ves zaslužek prostovoljnega dela bodo poklonili okrajnemu odboru OF za stroške razstavne in ostalih prireditv, ki bodo ob 27. aprili. Nedeljsko akcijo pa bodo to nedeljo spet ponovili.

Lokalna industrija v novomeškem okraju

ima vse pogoje za nadaljni razvoj

Ze lanska razstava lokalne obrti in industrije v Novem mestu je pokazala, da je lokalna industrija važen činitelj v proizvodnji predmetov široke potrošnje. Razstava pa je dala tudi nove pobude za še krepkejši razvoj in napredek te našega važnega gospodarskega panoge, za katere imamo ugodne pogoje.

V novomeškem okraju je polno nahajališč kremenčevega peska. Od Birčne vasi proti Kostanjevici so na desni strani Krke velika, neizčrpana nahajališča tega peska. Okrajno podjetje »Kremen« že izkorisca to važno surovino, neobhodno potrebno naši steklarski in težki industriji. Na odkopu Leskovec so prav v zadnjem času dosegli lep uspeh, ko so mehanizirali nakladanje peska. Iz starih odpadnih delov so sami sestavili bencinski motor, ki sedaj pri nakladanju peska nadomešča 6 delavcev. Da bi se mehanizacija na odkopu povečala, je potreben odkop elektrificirati, kar dosedaj še ni.

Okrajno podjetje »Keramika« je že znano po svojih kvalitetnih izdelkih in dobrem delovnem kolektivu. Z izmenjavo direktorja — mesto je prevzel 24 kratni udarik in prejšnji predsednik upravnega odbora Povše Marko — se je delo še bolj razmahnilo. Borba za izvrševanje in preseganje nalog je v tem podjetju stalen način dela. Cudno pa je pri tem podjetju to, da mora dovajati in seveda tudi kopeni glino v Zalogu, v neposredni bližini obrata, dobril nekaj sto metrov stran pa izkorisca glinokop (na Marofu) tovarna keramike iz Liboja pri Celju. Novomeška »Keramika« je prej spadala pod tovarno v Liboju. Pozneje so obrat vrnili novomeškemu okraju, glinokopa pa ne. Zaloge gline na Marofu pa so tolikšne, da bi jih brez skrbi lahko izkorisčale vse keramične tovarne v Sloveniji in je bo zadostovalo za dolga stoletja.

Mestna industrija perila je po kvaliteti izdelkov med najboljšimi v Jugoslaviji in to navzite močno zastarelim in izrabljennim strojem. Pri tem podjetju bo treba nujno misliti na obnovo strojev, a tudi prostori niso najbolj primerni. Poudariti je treba, da je ta delovni kolektiv med najboljšimi v Novem mestu. Ze štirikrat zaporedoma si je pri tekmovalju priboril prehodno diplomo okrajnega odbora OF.

Velik manever obveznikov predvojaške vzgoje v Kočevju

V soboto zvečer se je oglasila v Kočevju sirena — znak za zatemnitve je v hipu ugasnil luči. Bilo je, kot da je mesto nenašlo izumrlo. Na zborna mesta so priheli obvezniki predvojaške vzgoje, ki so prebili noč v »strogi pripravljenosti«.

Zjutraj so mladinci iz Kočevja odšli kot »rdeči« na položaje okoli mesta. Navzicle prečuti noči so bili borbeni in veseli. Sovražniki, »modri«, so bili zbrani iz vrst obveznikov predvojaške vzgoje iz Ribnice in okolice. Po kratkem boju so začeli zmagovati »modri« in pritisnati »rdeče« proti Šeškovemu domu. Krepak protisunek »rdečih« je končno pregnal »modre« iz mesta in ga očistil sovražnika.

Enote profiletalske zaščite so se vadile v obrambi proti letalom. Zaminirale so ostanke Doma slepih in del gradu. Dobro so se izkazali tudi gasilci, ki so sodelovali pri vajah.

Slabo vreme in blato je sicer nekoliko oviralo manevr, vendar pa so se mladinci in ostali dobro odrezali.

T. F.

V Novem mestu je bil ustanovni občni zbor sindikata obrtnih delavcev

Nekaj nad 130 obrtniških pomočnikov in pomočnic je v petek 30. marca izvolilo na ustanovnem občnem zboru sindikata obrtnih delavcev svoj krajevni odbor za Novo mesto. Po referatu Novaka Jožeta o vlogi obrtništva v planskem gospodarstvu je govoril zastopnik republ. odbora sindikatov obrtnih delavcev, ki je povedal, da je novomeški krajevni odbor 17. v Sloveniji. Potem, ko so se navzoči seznanili z nalogami in delokrogom novega sindikata, so izvolili v plenum KOS 15 članov, v upravni odbor pa 5 članov.

... Jugoslavija si je s svojim neodvisnim in pogumnim nastopom pridobila simpatije demokratičnih ljudi po vsem svetu. Zdaj niso samo vlade zahodnih držav pripravljene pomagati nam proti napadalnosti, marveč so široke ljudske množice povsod v svetu tiste, ki goje globoke simpatije do našega neodvisnega stališča. To je zelo važna moralna in politična pridobitev za vse naše narode. Tisti, ki so nas hoteli osamiti, da bi nas laže uničili, stoeži pred vsem svetom razkrinkani kot napadalec.

Moša Pijade

Skoraj čez noč je zraslo na Dvoru mizarško podjetje, ki bo že v kratkem imelo značaj tovarne. V tem podjetju bodo izdelovali v glavnem predmete za izvoz.

Opekarna Zalog je kljub šibkemu vodstvu lani doseglje lepe uspehe. Letos bo proizvajala opeko pretežno za široko potrošnjo, to se pravi po planu II. Letošnji proizvodni načrt je dovolj visok, da bo opekarna lahko krila vse lokalne potrebe po opeki.

Strokovna raziskovanja v zapuščenem rudniku lignita v Otočcu so pokazala, da so pod zemljo še velike zaloge lignita. Svet za lokalno industrijo že razmišlja o obnovi tega rudnika.

Velike zaloge kremenčevega peska in nahajališča premoga v rudniku Otočec, ki je v neposredni bližini, to dvoje daje mimočiti, da bi bilo potreben na tem področju

zgraditi tovarno stekla, ali vsaj manjši obrat za proizvodnjo votlega stekla. Tudi o tem resno razmišlja Svet za lokalno obrt in industrijo pri OLO. Morda marsikom ni znano, da je tako steklarska tovarna že stala v starih časih pod Gorjanci nad Dolžem; delala je v velikem obsegu. Po ustnih izročilih so tovarno uničili pri svojih vpadih Uskok. Se danes se nahaja posamezni izdelki te tovarne pri ljudeh; na mestu, kjer je stala tovarna, so še vidne ruševine.

Tudi letos namerava Svet za lokalno obrt in industrijo organizirati razstavo lokalne obrti in industrije. Letošnja razstava bo še v večjem obsegu kot lani, imela pa bo v glavnem trgovski značaj. Vsi razstavljeni predmeti bodo tudi na prodaj. Na razstavi bodo interesenti lahko sklepali pogodbe s proizvajalcem. (p)

Dve republiški zastavi in pohvala zvezne vlade Nova priznanja »Pionirju«

Preteklo soboto so se delavci in nameščenci splošnega gradbenega podjetja Pionir v Novem mestu zbrali v dvorani Doma sindikatov k pomembni svečanosti. Drugič so prejeli naslov zaščitnega kolektiva gradbene stroke Slovenije in prehodno zastavo ministristva za gradnje LMS in GO ZSS za drugo polletje 1950, drugič pa tudi prehodno zastavo Izvršnega odbora OF Slovenije za uspehe, dosežene v februarju 1951. Podjetje je poleg tega v preteklem tednu dobitilo pohvalo zvezne vlade FLRJ za svoje vzorno delo v drugi polovici preteklega leta.

Poleg zastopnikov številnih množičnih organizacij, med katerimi smo opazili člane OK in MK KPS, OLO in MLÖ, OO OF, OSS, oficirje JA in zastopnika GO in RO ZSS, so prišli na slavje kolektiva tudi sekretar Prezidija Ljudske skupščine LRS Franjo Lubej. Ob zmagoslavnem vzlikanju navzočih Partiji, Titu in Fronti je po svojem govoru razvila krasno zastavo OF Slovenije, ki si jo je podjetje priborilo že v drugič. V imenu Prezidija Ljudske skupščine FLRJ je varoviš Lubej nato podelil Red dela III. stopnje direktorju inž. Grumu, medalje dečja pa zidaru Ivanu Godlerju, šefu sekcije Ivanu Kočevarju, zidaru Nikoli Papcu in delovodji Karlu Poglavec.

V imenu odlikovanih se je zahvalil za visoka priznanja inž. Grum, ki je poudaril, da pomenijo odlikovanja visoko čast za celoten kolektiv Pionirja. Delavcem in nameščencem so nato čestitali sekretar OK KPS Martin Žugelj, v imenu novomeške garnizije JA major Fajdiga in za republiški odbor sindikata gradbincev Budihna. S pozdravnimi brzovjakami podpredsedniku vlade LRS in ministru za gradnje tovarni Ivanu Mačku, GO ZSS in GO OF Slovenije je bila svečanost zaključena.

Rudar Jože Gosenar bo spet komandant delovne brigade

Marsikdo v črnomeljskem okraju ga že poznava, posebno pa njegovi tovariši, s katerimi je premagoval vse napore pri zidanju Novega Beograda, pri delih na veliki avtomobilski cesti Beograd — Zagreb in na mnogih drugih delih.

Uspehi Jožeta Gosenarja se zrealijo najbolj v zmagač brigad, ki jih je v preteklih letih vodil.

»Nič ni bilo slučajnega ali lahkega, vse je bilo treba neštetokrat premisliti in se stavljati načrte, kako bi lahko delali še bolje. Kadar so drugi počivali, sem razmišljal in iskal novih načinov dela.«

Tako je pripravoval, ko se je vrnil z brigado. »Drugo leto spet, nam je zagotovljalo. Med brigadirji je srečen. Kako bi tudi ne bil med fanti in dekle, ki so s svojo petkrat udarno mladinsko brigado postali v Novem Beogradu vrgledni graditelji nove Jugoslavije.

Lani je bil Jože Gosenar mladinec kančarskega rudnika v zadnji izmeni na avtostradi. Po dveh mesecih je bila brigada spet petkrat udarna. Ko bi se lahko že vrnili, so se zbrali in sklenili, da ne gredo domov, dokler ne bodo končana vse dela. Brigadi so dali novo ime: »Poslednji

Tine Molek

udar« — postal je nato še trikrat udarna in dobila visoko odlikovanje Red dela II. stopnje. Osemkrat udarna brigada se je vrnila s številnimi udarniki, odlikovani in priznani. Na gradbišču je postavila nov državni rekord.

Letos je bil Jože Gosenar spet med prvimi, ki so se prijavili v brigado za gradnjo železniške proge Dobo-Banjaluka.

Spet bo s svojo brigado dokazal, da je naša mladina jeklena. Nobena klevena zločincev Informbiroja naše mladine ni omajala. Nasprotno — vsak udarec na novi progi bo kramp v glavo informbirojevskim buticam.

Mladinska proga Dobo-Banja Luka

Mladinci in mladinke trebanjskega okraja se pridno prijavljajo za delo na mladinski proggi Dobo-Banjaluka. Že doveden se jih je prijavilo 29, to je dobra polovica predvodenega števila za ta okraj. Med prvimi prijavljenimi so taki, ki so bili že večkrat v mladinskih delovnih brigadah. Rajer Rudi iz Mokronoga je že delal na obeh prejšnjih mladinskih progah in tudi na Avto cesti, zdaj pa se je spet prijavil. Kovačič Jože iz Dobrniča gre že tretjič, Trinko Viktor in Vodnik Franc pa drugič v mladinsko delovno brigado. Pričakujemo, da se bodo po njihovem zgledu prijavili za delo na proggi tudi taki, ki dosedaj še niso sodelovali pri velikih delovnih podvigih naše mladine.

V. F.

NOVO MESTO PRED DESETLETJI

(Nadaljevanje)

Upravičen je bil torej sklep, da se podre stari rotovž in na njegovem prostoru sezida novo občinsko poslopje, ki bo zadostovalo sedanjim potrebam. 22. aprila 1904. sklene občinski odbor pod županom lekarjem Simonom Sladovičem pl. Sladovičem sezidati stavbo nove občinske hiše po načrtu arhitekta Wolfa od Kranjske stavb. družbe. Dovoli se kredit šestdeset tisoč K. Delo je prevzel podjetnik J. Oliwo, stavni mojster v mestu, roj. Lah. 18. avgusta 1905. so se mestni uradi in hranilnica preselili v novi rotovž; stroški graditve so narasli na 70.000 K. Na levi strani rotovža (starega) je imelo galsko društvo spravljen del svojega orodja.

Tu je imel tudi stari Stengole, brivec samouk in šaljivec, svojo primitivno brivnico. Navadno je opravljaj svoj posel kar na prostem pred rotovžem, nasproti pa je imel v — pozneje Povhovi — hiši svoj brivski lokal pravi brivec Haman. Haman se je jezil na Stengeleta, ker mu je kvaril obrt, ta je pa rad nagajal njemu kot šaljivec in povzročil marsikatero burko v splošno radost meščanov. Tako je ob prikliki nekega moža dobro namill po obrazu in ga poslal čez trg k Hamantu s pozivom, da naj on dovrši britje, da ne pride ob zaslužek. Stengele je prej razglasil po mestu, naj pridejo meščani gledat ta prizor kot dokaz, kako on podpira Hamanta, kar je seveda vzbudilo splošen smeh. Enakih burk je bilo še več.

Stari rotovž je imel nekaj arkad, tako tudi Bergmanova hiša. Za druge hiše z arkadami se ne spominjam. Lepa slika

starega rotovža visi v veliki dvorani rotovža.

Ker mesto ni imelo javne tehtnice, je občinski odbor sklenil l. 1889 oz. 1891., da se postavi velika javna tehtnica pred rotovžem, ki se je pa pozneje opustila, ker kraj ni bil primeren za tehtnico.

V zdravstvenem oziru je bilo Novo mesto zelo zanemarjeno; imelo ni javne bolnišnice, kar se je od leta do leta bolj pogrešalo.

Po trajnem, neutrudljivem delu mestne občine in nekaterih oseb — med temi predvsem omenim dr. Petra DeFrancijosa, primarija moške bolnišnice — so se merodajni faktorji odločili za gradnjo moške in ženske bolnišnice.

Moško bolnišnico je ustanovil »Red usmiljenih bratov«, ki je kupil maja leta 1893. grad »Novi dvor« v Kandiji od Volkmana in sezidal novo bolnišnico v eno nadstropje; bolnišnica je bila odprtta dne 1. I. leta 1894. Pozneje so dozidali še drugo nadstropje.

Za žensko bolnišnico je mestna občina dovolila maja l. 1900. 31.000 Kr. leta 1905. pa novomeško zdravstveno okrožje sto tisoč kron. Bolnišnica je začela sprejemati 10. novembra l. 1908. Bolnišnica stoji na svetu dr. Poznika pod Sancami. Stavba je bila oddana v izdavo podjetniku J. Olivu iz Udine za 310.000 Kr.

Do leta 1894. je bilo Novo mesto brez železniške zveze s svetom, kar se je težko občutilo. Večkrat so obljudljali železnicu, a besede niso izpolnili. Povsod drugod so gradili železnicu, le Dolenjska je bila pozabljena.

(Se nadaljuje.)

Berilo za izobraževalne tečaje

Ljudska prosveta Slovenije je pravkar izdala »Novo berilo«, namenjeno za izobraževalne tečaje. Skoda, da je knjiga izšla še sedaj, ko so zimski tečaji zaključeni in bo služila svojemu namenu spet še v jeseni.

Berila je izbrala in uredila Erna Musarjeva s precej srečno roko in v skladu s snovjo, predpisano iz naše književnosti za izobraževalne tečaje. Na začetku je priobčenih nekaj ljudskih pesmi, potem pa sledijo teksti slovenskih pisateljev in pesnikov od Trubarja do najovejših. Skratka precej pregleden in obsezen (knjiga ima 312 strani).

kvetober našega leposlovja. Trdina ima sicer marsikatero boljšo, tudi kratko stvar, kakor so »Hudevcia«, najboljši ni izbor Prešernova, kakor ne od novejših Seliškarja in Klopčiča. Nekateri teksti so predolgi (Voranc: Samorastniki — 30 strani), vsekakor pa manjkajo Kozak, Ingolič, France Kosmač in se nekateri, ker knjiga na koncu malo preveč zbledi.

Nazvite tej in oni pomanjkljivosti je pa to Novo berilo bogat in tehten izbor naše književnosti (škoda, da ná biografskih podatkov o avtorjih) ne le za tečajnike, ampak tudi za domačo rabo.

Uspeli koncert novomeških učiteljiščnic v Bršljinu

Da bi dostojno počastile 10. obletnico ustanovitve OF, so dijakinje novomeškega učiteljišča priredile 1. aprila v Bršljinu pevski koncert. Dvorana železniškega sindikata je bila načito polna. Zbor je zapel 22 pesmi,

Pod vodstvom zborovodje tov. Toneta Marklja, ki že tretje leto uspešno nastopa z dr. jakinjam v javnosti, je nedeljski koncert vsestransko uspel. Vse pesmi so bile prednaseane z občutkom, posebno priznanje pa so žele pesmi Milin na Posavju. Pohojena travca in dalmatinska narodna Plovi, plovi... Zbor je discipliniran, kaže veliko glasbeno nadarjenost in ima izredno lep glasovni material, zlasti v prvem soprano in altu. Pevke so uspele in si želimo se njihovih obiskov.

Organizacija koncerta in zabave, ki je nato sledila, je bila v večih rokah požrtvovnih članic AFZ v Bršljinu. Pevska družina jim je hvaležna za njihovo delo, kakor tudi občinstvu, med katerim je bilo zlasti veliko uslužbencev železnic. Vsi so pripomogli, da si bodo mlade pevke v počitnicanah lahko privoščile nekaj lepih uric ob dalmatinski obali, za kar je bil čisti dohodek prreditve tudi namenjen.

Pretnarjeva

V Ribnici

je oživila ljudska univerza

Pozno, toda vendar je oživila tudi v Ribnički ljudski univerza, ki je že dve leti spala. Pred kratkim je bilo prvo predavanje prof. Albertove. Govorila je o slovenskem jezikoslovju njegov razvoj in se ustavila posebej še pri ribniškem rojaku jezikoslovcu Stanislavu Skrabcu.

Upamo, da bo ljudska univerza izpolnila dane obljube in napovedana predavanja. Množične organizacije pa morajo poskrbeti za večji obisk predavanj, ki so namenjena širokim krogom ljudi.

T. F.

Organizacija koncerta in zabave, ki je nato sledila, je bila v večih rokah požrtvovnih članic AFZ v Bršljinu. Pevska družina jim je hvaležna za njihovo delo, kakor tudi občinstvu, med katerim je bilo zlasti veliko uslužbencev železnic. Vsi so pripomogli, da si bodo mlade pevke v počitnicanah lahko privoščile nekaj lepih uric ob dalmatinski obali, za kar je bil čisti dohodek prreditve tudi namenjen.

Pretnarjeva

Nosilec spomenice iz l. 1941 Janez Vitkovič iz Črnomlja je napisal spomine na slavne dni zgodovine Bele krajine, v katerih obravnavata dogodke iz l. 1848, 1919 in vlogo Komunistične partije Slovenije v Beli krajini med obema vojnoma. Priobčamo nekaj odlokmov iz njegovih zanimivih zapiskov.

Osvobodilna borba — herojska doba belokranjskega ljudstva

Ko je fašizem razpel nad Evropo svoja črna krila in raznetil požar svetovne vojne, ni bilo v Beli krajini posebnega preplaha. Prve dni je bilo največ skrb za svoje, ki so se vracači iz propadajoče Jugoslovanske vojske. V Črnomlju so bili toliko zaposleni z raznašanjem živil iz nekega vlaka, ki je slučajno postal v Črnomlju, da niso niti gledali, kakšen okupator se vozi po cestah. Ljudje so prve dni radovalno ugibali, ali bo postal Svaba ali Lah. Okupator je računal s političnimi težnjami in borbenim elementom Belokranjcev, vsled česar je zasejal Belo krajino z izrazitim fašističnim postojankami, ki so v mnogih primerih segale od strele do strele.

Okupator ni našel opore med množico, zato se je naslonil na blagoslovljene pastirje, ki pa so kaj kmalu ostali brez ovčic, kakor bomo pozneje čuli. Senzacija in radovalnost po okupatorju sta kaj

kmalu minula. Skrb za vsakdanje življenje je naraščalo, ukinjene so bile pekarne in mesnice. Ljudje so stikali glave in se kazali v skupinah. Bil je velik problem nezaposlenosti.

Medtem je vzkalilo seme, ki ga je sejal prvi komunist Marentič Janez. Močna organizacija Komunistične partije je prevzela politično vodstvo in usodo naroda v svoje roke ter ga povedala izpred prepada nacionalne in socialne katastrofe. Razdobje od kapitulacije bivše Jugoslavije pa do fašističnega napada na SZ bežeži intenzivne priprave Komunistične partije za vseljudski upor proti okupatorju. Medtem je bil formiran Okrožni odbor OF; vsa dejavnost je bila v organizacijskih in propagandnih pripravah na upor. V Beli krajini so se zbirali najbolj zavedni, napredni in revolucionarni domačini, ki so bili prej odšli za zaslужkom širom sveta. Vključujejoč se v pokret, so dali novega poleta uporniškemu gibanju, ki je že pričelo dobivati svoj viden izraz v borbenih parolah po zidovih, ki so zadržale okupatorju velike skrbi.

Prisega

Ko je fašistični okupator že slavil svojo zmago okupacije in pričel izvajati svoje zakone, se je pod okriljem temne noči dne 2. julija 1941 zbrala skupina ljudi v Fabjanovem skedenju v Loki ter

Partizanska šola na Kočevskem

(Nekaj bežnih spominov ob 10. obletnici OF)

Po izselitvi Kočevarjev in nemčurjev v »srčni Rajh« je Slovenska Kočevska šola še svobodno zadržala. In osvobodilno gibanje je dobitlo ravno v tamojšnjih trdnih in zavednih Slovencih svoje najzvestejše pripadnike in sodelavce. Saj jim je OF dala vse tisto, za kar so se zamašili v star Avstriji in predpričljuški Jugoslaviji. Ni čuda, da so stodostotno pristopili v OF. Tako je imel italijanski okupator kaj težko stališče in se je moral ob koncu aprila 1942, umakniti v Kočevje. Od Broda na Kolpi na vse do Grčarjev v Livolda je nastalo tiste dni prvo svobojeno ozemlje, na katerem je OF utrdila našo ljudsko oblast in začela presnavljati tudi vse ostalo življenje.

Tudi šolo smo začeli usmerjati po novih načelih. Učencem smo že govorili o NOB in o OF, pelli smo partizanske pesmi, risali zvezde in deklamirali prve Borove pesmi. Italijanska ofenziva julija 1942 je sicer začasno zavrla, ne pa ustavila naših načrtov. Ustanavljali smo pionirske organizacije in v Brigi vzpostavili novo partizansko šolo, oziroma so imeli pionirčki v borovškem koncu kar sami svojo šolo in sestanke v okviru pionirske organizacije.

Po kapitulaciji Italije smo začeli na Kočevskem vsepošod ustanavljati partizanske šole. Pouk se je začel 15. oktobra 1943. Prec začetkom smo imeli še sestanke z rodiljskimi sveti, V Gotenici smo imeli, za začetek šolskega leta 1943/44 slovensost s prav lepim programom. Govorili so vsi predstavniki TOOT, KP in partizanov, v imenu učencev pa pionirček Lojzek.

Sola se je razvijala prav uspešno. Nič nas nismo motili razne hajke Nemcev in belogardistov. Partizanski učitelji so bili dobro varovani pred nevarnostjo, ker so se pionirčki menjavali na straži in opozarjali na bližnje sovražnike. Učenci so odšli na vas v hiše, in kó je bil zrak spet čist, so sporočili učitelju, pa smo vnovič začeli s poukom. Seveda so večkrat zlasti belogardisti spravljali pionirčke o učiteljih, toda pionirji nas niso nikoli izdali.

Novomeščani in kino

Lani je obiskalo kino predstave v Novem mestu skupno 147.658 ljudi, kar pomeni nedvomno rekord svoje vrste na Dolenjskem. Letos je bilo v prvem četrletju na kino predstavah že 42.227 obiskovalcev, kar nedvomno kaže na naraščajoč obisk. Kakor v Trebnjem, je odnesel rekord seveda tudi v Novem mestu slavn Tarzan. Letos v januarju ga je gledalo 6156 ljudi na 22 predstavah, lani v januarju (film Tarzan znagnuje) pa na 16 predstavah 5426 ljudi. V februarju je lani »zmagale« sloviti razbojnički Ali Baba s 40 pajdasi; na 19 predstavah ga je obiskalo 5400 gledalcev, v letošnjem februarju pa je imel največji obisk jugoslovanski film Carobni meč. Gledalo ga je 4300 ljudi na 12 predstavah.

Tudi lep uspeh!

V počasnitev 10. obletnice OF in v spomin na 400 letnico slovenske knjige so dijaki nižje gimnazije v Podzemljiju v Beli krajini pridobili za Prešernovo knjižnico že 60 narodenikov. Odločili pa so se, da odošte število narodenikov na P. K. dvignili na 100. Tudi lep uspeh, ki ga je vredno zabeležiti v kulturno-kritičnem letu.

—

Ureja uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. — Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Kapucinski trg 3. — Telefon uredništva štev. 616-1-90322-1. — Tekoči račun pri Komunalni banki v Novem mestu štev. 616-1-90322-1. — Letna naročnina 150 din, polletna 75 din. — Tiskarska »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani.

S. J.

prisegla na življenje in smrt, da se bodo borili proti okupatorju ter za svobodo in boljše življenje. Sestanek in prisega sta vodila Mišica Lado in Malerič Anton iz Črnomlja, pred katerimi je bilo ešem SKOJ-evcev s stisnjenimi pestmi, izgovarjajoč uporniško besedilo prisega:

»Zaprisegam pri svoji časti in pred narodom, da se bom boril proti okupatorju in da ne bom v tej borbi štedil svojega življenja.«

Prisegli so SKOJ-evci Fabjan Lovro in Bojan iz Črnomlja, Svajgar Jože iz Črnomlja, Svajgar Vinko, Morel Franc, Sterk Rudi, Kočevar Janez iz Loke ter Milek Jože iz Črnomlja. To je bila doba, ko je ljudstvo moralno seči po najosnovnejšem sredstvu samoobrambe in stopiti v oboroženi upor.

Prva oborožena akcija je bila izvršena 11. julija 1941 na italijansko posadko ob železniški progi Vranoviči. Ta akcija je imela bolj demonstrativni značaj ter je pokazala veliko pripravljenost na upor.

Prvi partizani v Beli krajini

Najvidnejši aktivisti osvobodilnega gibanja so od vsega pričetka okupacije delovali v ilegalni kakor Zeleznični Tine, Bahor Matija in Šimec Milan, ki so poveli prvo skupino Belokranjcev v partizane. Tako je drugi dan po akciji pri Vranovičih, 12. julija 1941, odšla prva skupina v partizane in tvorila prvo partizansko enoto v Beli krajini, okrog katere se je razširil partizanski pokret. Ta skupina se je utaborila v Miklarjih, njen

prvi komandan je bil Fabjan Alojz, urar iz Črnomlja, ki je s pomočjo partizanske organizacije pobegnil iz Črnomeljskih zapored, kjer je bil zaprt skupno z drugimi uporniki. Preplezel je sedem metrov visok zid in na begu trikrat prebrezel reko Lahinjo, prenašajoč na hrbtu tovariša, ki ni znal plavati in s katerim sta skupno pobegnila. Politični voditelj je bil Simec Milan, ki smo ga že zasledili med prvimi organizatorji Partije v Beli krajini. V tej skupini partizanov so bili še Stariha Janko, Dvojmoč Stefan, Jelenc Anton, Martinšek Mirko, Kočevar Janez, Jerman Leopold, Svajgar Vinko in Vrščaj Jože.

Tako je tem se je isti četrt pridružilo še nekaj znanih partizanov iz Metlike in Gradaca, kakor Cerjanc, Crnič, Prus, Slobodnik, Matjašič in Kopinči.

Medtem, ko so odhajali prvi partizani v gozdove, se je znatno širila OF in pobrala prispevke v denarju in blagu. Gibanje je dobivalo med ljudstvom že množično oporo in obstojalo na pol legalno. Tako je v Vinici Čurinov Janez dne 15

S popotno torbo v Stopiče skozi Mali Orehek na Dolž

Prijazna je pot iz Novega mesta proti Gornjem skozi Stopiče na Dolž, od koder je prekrasen razgled daleč naokoli. Ob poti je dovolj zanimivosti in če imas s seboj popotno dopisniško torbo, ti marsikaj pade samo v njo. To se je zgodilo tudi meni, ko sem ondan s kolesom potoval tam skozi.

Zelo prijazni so in delavnici na krajevem ljudskem odboru v Stopičah. Vse delo v redu izvršujejo in to kljub temu, da je dva meseca nihče od uslužencev ni prejel plače. (V tem oziru so še bolj potrebljivi samo v Podgradu, kjer niso prejeli plače že tri meseca.) Pa tudi drugače so na tem KLO sila skromni. V pisarni so zadovoljni z mizo, ki so jo slučajno oteli hudem ognju, kateri pa ji je zapustil zelo vidne posledice. Navadno pisarniško ravnilo je kaj pripravno za drezanje v peč; kaj bi zato nabavljali grebljico! Kljuge na vratih so nepotrebna reč, prav tako tudi ključavnice; glavno, da imajo vrata! Pisarna je tudi zelo pripraven kraj za skladišče vojnih skrinjic.

Na gradilišču nove šole pridno krampajo člani krajevnega ljudskega odbora. Pridni so, ni jih kaj reči. Predsednik gradbenega odbora tov. Novak je nevoljen, ker ni iz Novega mesta obljubljenega kompresorja. Se vedno upa in s tem tudi tolaži pridne odbornike. V splošni kmetijski zadrugi agilni tov. Turk kar stopica sem in tja po trgovini. Rad bi začel z nakupovanjem zdravilnih zelišč, pa še nima cene od »Gosad«-a Lani je bil med najboljšimi nakupovalci v Sloveniji, pa tudi letos se hoče potruditi. Zanimanja med nabiralcem je veliko, čas za nabiranje zelo primezen, zdravilna zelišča kot izvozno blago zelo zaželen - cen pa od nikoder...

V Oreku sem mimogrede povprašal, kako si kaj medsebojno pomagajo pri spomladanski setvi in drugih delih. Napravili so si la začuden obraz:

»Kaj pomagali si bomo drug drugemu? Saj je vsak sosed sprt s sosedom in niti gorovita ne med seboj, pa bi si še kaj pomagali?« so mi pojasnili svojo »slogo.«

Nimam rad prepirljivih ljudi, pa sem jo potegnil po klancu proti Dolžu.

Da so tudi na Dolžu iznajdijivi, sem ugotovil že daleč pred vasjo. Napisno tablo »Dolž« so pribili kar na slivo ob cesti; prihranili so kos lesa, ki ga tu gori tako primanjkuje. Pomanjkanje lesa oz. drva sem opazil tudi v pisarni KLO, kjer sta dve tovarši drhteli od mraza v nezakurjeni sobi. V varčevanju pa so tudi tu precej podobni Stopičam. Večna vrata imajo brez kljuke in se odpirajo samo na pritisk od zunaj.

Sicer pa sem videl tu tudi primer pristne poštenosti, kakršne gotovo ni v bližini. Sed, ki ima svoj krompir v kleti pod pisarno KLO, vrat na kleti sploh ne zapira ne ponosi ne podnevi in trdi, da mu se nihče ni nikdar odnesel niti enega kromprij.

Kar sem videl pri šoli, si nisem mogel razložiti. Otroci so čistili prostor okrog šole z metlami, kopačami in grabljicami. Se pravi, pripravljali so se gotovo na kakšen praznik. Nisem mogel ugotoviti za kateri praznik, kajti volitve so bile, za 27. april in prvi maj je še prezgodaj. konec šolskega leta tudi še ne bo. Ker tega nisem mogel ugotoviti, sem bil prepričan, da jim je to delo odzala učiteljica in ona že ve zakaj. To zadoštuje tudi moji radovednosti.

Na Dolžu me je zanimalo, če imajo frontno organizacijo.

»O, imamo jo, seveda,« so mi odgovorili. Kaj dela ta organizacija, sem se zanimal še naprej.

»Spi, spi, prav lepo spi,« so mi povedali.

Pa mladinska organizacija, sem se zanimal.

»Da, tudi mladinsko organizacijo imamo in še celo sekretarja mladine. Mladina je imela že en sestanek in eno prireditev,« takoj so mi pojasnili.

Od Gorjancev je potegnila mrzla sapa. Moja dopisniška torba je bila že precej težka, zato sem se naglo spustil z Dolža proti Novemu mestu s trdnim sklepom, da se tja še povrnem. (p)

Rišejo nam

CRNOBORZIJANSKA SKUPINA POD IMENOM »NA-ME«

Ze v Slovenskem poročevalcu je bil pred kratkim članek o čudni trgovini zagrebške NA-ME v Novem mestu. Kot nam poročajo iz Trebnjega, so uslužbeni zagrebške NA-ME tudi v pisarni KLO, kjer sta dve tovarši drhteli od mraza v nezakurjeni sobi. V varčevanju pa so tudi tu precej podobni Stopičam. Večna vrata imajo brez kljuke in se odpirajo samo na pritisk od zunaj.

Iz navedenega je razvidno, da so »potrebujoči trgovci« razpolagali z velikimi količinami govorine in da so s tem denarjem gotovo precej zaslužili na račun delovnega ljudstva. V. F.

LJUDSKA INSPEKCIJA JE ODKRILA SMRDLJIVO GNEZDO

OLO Crnomelj je večkrat dobil opozorila o slabih hrani in o slabem poslovanju menze MLO v Crnomelju. Grupa ljudskih inšpektorjev sindikalne podružnice pri OLO v Crnomelju je pred kratkim napravila pregled v menzi in ugotovila precejšen nered in razne posverbe od strani uslužbenikov. Se prej pa je revizija ugotovila splošen nered v materialnem poslovanju in izgubo v znesku 120.480 dinarjev s stanjem 31. XII. 1950.

Uslužbenke so jemale hrano abonentov in se osebno okoriščale z njim, pekle so kolače in pošiljale pakete svojim fantom. Tudi upravnica je bila deležna takega darila za Miklavža.

Dalj časa se je hranil fant uslužbenke Judničeve v tej menzi, ne da bi dal živilsko kartu ali hrano plačal. Judničeva mu je dala najboljše kose pečenke in tudi surovo meso. Dogmano je, da so uslužbenke vrgle v stranišče kar 10 kg pokvarjenega mesa, za to meso pa se je dal denar in odrezki abonentov. Hrana se je dajala tudi drugim osebam, ki niso bile abonirane. Kadar so uslužbenke predvidevale, da bo hrane za abonente zmanjšalo, so dajale ostanke nazaj v posodo in te ostanke zopet delile.

Upravnica Kukičeva je vedela za vse to. Z njeno vednostjo so se uslužbenke menze okoriščale s hrano abonentov, vendar ni nicesar pokrenila in jih tudi ni poklicala na odgovornost.

Kukičeva kuha v kuhinji menze zase in za svojega moža posebej, ne skrb pa, kakšna je hrana in kakšna je postrežba v menzi.

Zadeva je odstopljena javnemu tožilstvu. Abonenti pa pričakujejo, da bodo uslužbenke menze za tako poslovanje prejete zaslужeno kazeno.

8 MESECEV JE ZE PRAZNO DRUŽINSKO STANOVANJE

Danes ko je tako veliko pomanjkanje stanovanj v Crnomelju in ko se toliko družin stiska v eni same sobi, kjer se kuha, spiti, je sredi Crnomelja že 8 mesecev prazno družinsko stanovanje v Primožičevi hiši v prvem nadstropju.

Zato to stanovanje je vložena prošnja že pred meseci, vendar je na ponovne urgencije uslužbenec stanovanjske komisije odgovoril, da to stanovanje čaka na nekoga živinodržavnika, ki bo baje premesčen v Crnomelj in s katerim se bo poročila hči lastnika hiše.

Torej že od lanskega poletja čaka prazno stanovanje, nekoga, ki bo morda premesčen v Crnomelj...

Tako poslovanje stanovanjske komisije je vredno vsega obsojanja.

Kaj pravi k temu MLO Crnomelj?

A. K.

ŠE VESTE?

Prvo mesto v izobesjanju parol za 1. maj je že vnaprej dobila delavskousluženska restavracija v Novem mestu. Na steni ima pravomski napis iz lanskega leta. Pa recite, da ponokod ne razumejo odredb o varčevanju s papirjem...

7 ur je hodil iz Zbir v Globodol nek mladenič, ker ni pokazal pred avtobusom prijaznega obraza mladi sprevdodnici. Odgovorila mu je, da ni več sedežev, v Smarjeti pa je navzite temu vstopilo še 6 ljudi v avtobus.

Jezero nastaja na Foersterjevi ulici v Novem mestu. Ali je velika mlaka pripravljena za nov plavalni bazen ali za rejo rac in gosi, trenutno še ne vemo. Kogar zanese pot proti tekstilni tovarni, naj ne pozabi plavalnega pasu!

Zvezne avto-moto dirke čez zapreke (med katere štejejo novomeški šoferji in nekateri vozniki tudi pesi, otroki, kure in druge podobne prometne »ovire«) bodo letos v Novem mestu. Predvidena je proga: gostilna na vratih — Katarin in Florjanov trg — Glavni trg — Dilančeva ulica — Vrhovčeva ulica — Ljubljanska cesta. Podatke smo dobili pri najvjetnejših vozačih, ki dnevno trenirajo. Ker je nekaj ovinkov na progi nepotrebnih, jih bodo do jeseni prav gotovo odbili od hiš. Večjega števila žrtv doslej nismo ugotovili.

Odborniki v Metliki so usmiljeni: dva manjša posestnika, člana MLO, sta prostovoljno prevzela na sebe del obveznih oddaj za nekega večjega posestnika. Posnemajte!

VLJUDNOST IN TRGOVINA — PONEKOD SE VEDNO DVA POJMA

Gotovo vsi uslužbeni in prodajalci v trgovini so v letih po vojni obiskovali trgovske tečaje. Mnogo je bilo tudi poslovnih in delovnih sestankov. Na vseh se je poučarjal kulturna postrežba v trgovinah, kar mora uslužbenstvo v trgovini dobro poznati. Kaže pa, da se osebje v raznih trgovinah ni še dovolj naučilo vljudnosti in kulturne postrežbe, čeprav so to resnici na ljubo vedano bolj redke izjeme.

Ce stopiš v Crnomelju v trgovino OM št. 1, zagledaš lepo dekle, črne polti, srednje postave, ki ti na pogled da zelo dober vtis. Takoj pri pozdravu pa te razočara, ker ga sploh ne sliši od nje. Ako vprašaš za kakšno blago, ti ga počakeš od daleč na polici, gleda te pa tako, da takoj razumeš: »Boj je da nič ne vprašuješ in greš dalje! Cudno se ti zdi, da ni vsaj zaradi večjega prometa v trgovini, od katerega je gotovo plačana, bolj prijazna.

Cisto nekaj drugega je v trgovini štev. 2. Takoj ko vstopiš, si obsut s prijaznimi pozdravi: »Želite prosim!« in slično. Komaj izraziš željo za to ali ono blago, že imaš kup blaga pred seboj. Ob takih prilikah bo večkrat kupil tudi če nimaš namena kupiti. Pri odhodu iz trgovine spet vljudni pozdrav in že skleneš, da se boš v tako trgovino še povrnih.

Tej poslovalnicu okrajnega magazina se je v tem oziru že močno približala poslovalnica štev. 3 in deloma poslovalnica KZ, vendar se morajo v obeh še potruditi, da bodo enake poslovalnici štev. 2. —

POHOD PIONIRJEV PO BELI KRAJINI

Na pobudo predsednika sveta za prosveto in kulturo v Crnomelju tov. Ivana Zeleta bodo pionirji iz Bele krajine v letošnjem velikem šolskem odmoru organizirali pohod po Beli krajini. Potovalne ekipe, ki bodo stele do 20 pionirjev, zbranih iz vseh belokranjskih šol, bodo v spremstvu vodča in pedagoškega vodje-učitelja, prehodile krožno pot po Beli krajini z namenom, da se seznanijo z ožjo domovino in spoznajo njene prirodne lepote. Pedagoški vodja vsake potovalne ekipe bo mladino seznanil z domovinskimi posebnostmi vsakega kraja, pionirji pa bodo obiskali tudi vse kraje, ki so pomembni v NOB Bele krajine. Da bodo mladi popotniki lahko v vsem, kar bodo na potovanju videli, seznanili tudi svoje sošolce, bodo pisali dnevnik potovanja.

Naročnike

Opozarjam, da smo priložili zadnji številki položnice. Prosimo vse zamudnike in nove naročnike, ki še niso plačali naročnine za leto 1951, da to takoj storijo. Po 15. aprili 1951 bomo list ustavili vsem, ki ne bodo imeli plačane vsaj polletne naročnine. Naročnina za leto 1951 znaša 150 din, polletna 75 din.

Uprava

MALI OGLASI

PREKLIC. Jaklič Florjan, Ivanja vas 16, p. Mirna peč, sem izgubil 31. marca 1951 na poti od Kmetijske šole Grm do menze »Pionir« (gostilna Osolnik), Novo mesto, osebno izkaznicu in mesečno vozno karto. Kdor jo je našel, naj jo vrne na naslov, v nasprotnem primeru pa oba dokumenta preklicujem kot neveljavna.

Dr. GROS DAVORIN je odpril odvetniško pisarno v Novem mestu, Glavni trg 32 (Springerjeva hiša poleg invalidske slavičarne).

KINO NOVO MESTO obvešča vse obiskovalce, da vstop v dvorano med predvajanjem tednika ali filma ni dovoljen. Za vstop je določen čas četrte ure pred pričetkom predstave, za zamudnike pa predledek med tednikom in začetkom filma. Otrok do 5. leta starosti, tudi v spremstvu staršev, ni dovoljeno voditi h kino-predstavam!

Razpored prostovoljnega dela v Novem mestu od 14. do 23. aprila

Razpored za sindikate in delovne kolektive:

16. 4.: Pionir;
17. 4.: LIP, Keramika;
18. 4.: Narodna banka, Uprava drž. possestev, Putnik, Tobak, Jugopetrol, Odpad, Koteks, Gosad;
19. 4.: Železnica;
20. 4.: Tekstilna tovarna Novo mesto;
21. 4.: DOZ, DES, OKAP, SAP;
23. 4.: Okrajni ljudski odbor.

Razpored za ulice:

16. 4.: Prešernova ul., Karlovška cesta, Trdinova cesta.
17. 4.: Skalickjeva ul., Ragovska cesta, Zagrebška cesta, Kandijška cesta.
18. 4.: Zabja vas, Irča vas, Krekova ul., Ljubljanska cesta od 33 do 39.
19. 4.: Bršlin, Foersterjeva ulica.
20. 4.: Cankarjeva ul., Ljubljanska cesta od štev. 27 do 32.
21. 4.: Seidlova cesta, Ločenska cesta, Tavčarjeva ulica, Mestne njive.
23. 4.: Ljubljanska cesta od 1 do 26.

Mestni odbor OF Novo mesto

FIZKULTURA

ŠPORT

ŠAH

Lep uspeh novomeškega TD

Z javno telovadno akademijo so preteklo soboto novomeški telovadci pokazali svoje doseganje delo. Niso nas razočarali, to jim moramo priznati. Iz leta v leto raste zanimanje za telovadbo, rastejo pa tudi uspehi. Trud vaditeljev, o katerih smo pred mesecem že pisali, se je tudi tokrat pokazal v napredku nastopajočih.

Pred spredom je govoril v nabito polni dvorani DLP predsednik OTO tov. Milan Smerdu o temkovjanju v telovadnem društvu, vzgoji mladega naraščaja in o vedenju večjemu številu ljubiteljev telovadbe. Redna splošna vadba v telovadnici, je poudaril, je bilo glavno delo telovadnega društva, ki beleži čez 15.000 ur, vloženih v nastope in druge dela. Pohvali je vnete telovadce, med katerimi so bili doslej najpridnejši mlajši pionirji in pionirke, ki jih sodeluje v društvu čez 130. Posebna skrb se posveča v društvu vzgoji prednjakov, predvsem na učiteljišču.

SODNA KRONIKA

JAKOB NOVAK BI NA VSAK NACIN RAD OSTAL MESAR

17. februarja letos smo poročali o mojstru črnih zakolov — Jakobu Novaku iz Zaboršča pri Zbirah. Takrat ga je okrajno sodišče v Novem mestu odsodilo zaradi '9 kaznivih dejanj na 18 mesecev odvzem prostosti s prisilnim delom. Okrožno sodišče, ki je medtem na zahtevo to